Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool Centrum te HARELBEKE

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	115857
Instelling	Gemeentelijke Basisschool Centrum
Directeur	Patricia LAMBERT
Adres	Paretteplein 21 - 8530 HARELBEKE
Telefoon	056-73.34.90
Fax	056-73.34.99
E-mail	centrumschool@telenet.be
Website	http://centrumschool.telenet.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Harelbeke
Adres	Marktstraat 29 - 8530 HARELBEKE
Scholengemeenschap	De Balk
Adres	Tieltsestraat 31 - 8531 HULSTE
CLB	Vrij CLB Groeninge
Adres	Kasteelstraat 27 - 8500 KORTRIJK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	26-11-2012, 27-11-2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	27-11-2012
Datum bespreking verslag met de instelling	21-12-2012
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Lieven Deprettere
Teamleden	Hendrik D'Hulster
	Barbara Lecoq
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING **3**

1 SAMENVATTING **5**

2 DOORLICHTINGSFOCUS **7**

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus 7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus 7

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? **8**

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? 8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? 8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands 8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie 8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie 8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands 10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie 12
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? 13
3.2 Respecteert de school de overige reglementering? 14

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? **16**

4.1 Welzijn 16
4.2 Curriculum 16
4.2.1 Onderwijsorganisatie 16
4.3 Begeleiding 16
4.3.1 Sociale en emotionele begeleiding 16

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL **18**

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL **19**

6.1 Wat doet de school goed? 19
6.2 Wat kan de school verbeteren? 19

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG **20**

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg 20
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg 20

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
   - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
     - het onderwijsaanbod
     - de uitrusting
     - de evaluatiepraktijk
     - de leerbegeleiding
   - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
   - een selectie van overige regelgeving.

2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
   - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
   - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
   - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
   - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid
De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies
De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:
- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot
Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De stedelijke basisschool Centrum ligt in het centrum van Harelbeke. De leerlingen komen vooral uit de verstedelijkte buurt die kenmerken van kansarmoede vertoont. In de kleuterafdeling kiest de school bewust voor groepen met twee verschillende leeftijdsgroepen. De lagere afdeling heeft vooral in de onderbouw enkele parallelklassen en werkt volgens het jaarklassensysteem.

Het inspectieteam onderzocht de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie in zowel het kleuter- als lager onderwijs. Verder ging de inspectie na hoe de onderwijsorganisatie en de sociale en emotionele begeleiding bijdragen tot de kwaliteit van het onderwijs. Er is eveneens een onderzoek gevoerd naar het algemeen beleid.

Het kleuteronderwijs is kwalitatief sterk uitgewerkt. De kleuterleerkrachten streven met hun kleuters de ontwikkelingsdoelen van Nederlands en wereldoriëntatie heel goed na. Ze zorgen ervoor dat alle leerplandoelen voldoende en evenwichtig aan bod komen. Om zo goed mogelijk in te spelen op de noden van de kinderen werken ze in leergroepen met verschillende leeftijdsgroepen. Binnen deze groepen zorgen ze dat kleuters onderwijs op hun maat krijgen.
De teamleden stimuleren de kinderen om actief te leren en gaan samen met hen in de hoeken en activiteiten aan de slag. Daarbij hebben ze heel veel aandacht voor taalontwikkeling, wat voor veel van hun kleuters belangrijk is. Daarvoor heeft het kleuterteam stimulerende leermiddelen uitgewerkt. Daarnaast heeft het team voor het domein techniek extra leermiddelen en activiteiten uitgewerkt. In het algemeen zijn de klassen rijk uitgerust. De kleuterleerkrachten gebruiken ook de gangen en aangrenzende ruimtes om de kinderen uit te dagen om te experimenteren en te ontdekken.
Het kleuterteam volgt de ontwikkeling van de kinderen goed op. Daarvoor heeft het team een systeem uitgewerkt dat goed nagaat of de kleuters belangrijke leerplandoelen hebben bereikt. Zo nodig krijgen kinderen nog extra hulp door zorgleerkrachten en de eigen klasleerkracht. Dit gebeurt zowel in de eigen vertrouwde klas als door een goed uitgebouwde werking buiten de klas. Daarbij is er veel aandacht voor de sociale en emotionele ontwikkeling.

In het lager onderwijs levert het team voldoende inspanningen om de eindtermen Nederlands met de leerlingen te bereiken. Hiervoor gebruikt het vooral een onderwijsleermethode. Voor de domeinen lezen, schrijven en taalbeschouwing maakt het team hiervan goed gebruik. Spreken en luisteren zijn nog niet in elke klas even goed uitgewerkt. Leerkrachten die afwijken van de onderwijsleermethode, gaan nog te weinig na of hun vervangende activiteiten voldoende op de leerplandoelen zijn gericht. Ditzelfde beeld is ook te merken bij de evaluatie. In sommige klassen is de evaluatie voor spreken en luisteren te weinig gericht op de leerplandoelen.
Leerlingen die het moeilijk hebben, krijgen voldoende ondersteuning en hulp. De anderstalige nieuwkomers krijgen een goed aanbod. Dit trekt het team door naar activiteiten voor anderstalige kinderen. Daarnaast zijn er verschillende activiteiten waarbij taalzwakke leerlingen extra oefenkansen krijgen. Het zorgteam speelt hierin een positieve rol en ondersteunt leerlingen en leerkrachten.

Voor wereldoriëntatie zijn de inspanningen om de eindtermen te bereiken eveneens voldoende. Bepaalde leerkrachten kunnen aantonen dat zij het leerplan zullen realiseren. Andere teamleden hebben daar nog weinig zicht op. Het valt op dat actief leren in bepaalde klassen niet sterk is uitgewerkt. Leerkrachten sturen het leerproces vrij strak, wat het moeilijk maakt om kinderen te laten ontdekken en experimenteren. Bovendien laten bepaalde teamleden kansen liggen om hun lessen vanuit verschillende invalshoeken rijk uit te werken. De keuzes bij de verdeling van de lesopdracht onder verschillende leerkrachten speelt hierin ook een belemmerende rol. De school zorgt er wel voor dat kinderen geregeld buiten de school ervaringen kunnen opdoen. De ondersteuningsmiddelen voor tijd en ruimte zijn niet in elke klas even goed uitgewerkt. De evaluatie van wereldoriëntatie voldoet.

De onderwijsorganisatie is in het kleuteronderwijs goed doordacht en sterk uitgewerkt. Het kleuterteam levert hiervoor heel wat inspanningen. Dit zorgt ervoor dat kinderen veel kansen krijgen om goed te

ontwikkelen. Wie uit de boot dreigt te vallen, krijgt hierdoor de nodige hulp en ondersteuning. In het lager onderwijs zijn er ook keuzes gemaakt over de verdeling van de opdrachten die het onderwijs van de leerlingen kunnen versterken. Toch valt het op dat bepaalde beslissingen te veel vanuit persoonlijke keuzes van leerkrachten zijn gemaakt. Ze houden nog te weinig rekening met de uitdagingen van het hedendaags onderwijs. Soms zijn ze zelfs veeleer belemmerend voor goed en actief onderwijs.

Een sterk punt is de sociale en emotionele begeleiding. De school heeft hiervoor een degelijke visie en speelt in op de noden van de kinderen. Het team levert heel wat inspanningen om te helpen voorkomen dat kinderen sociale en emotionele problemen krijgen. Er is veel aandacht voor een warm klasklimaat. Door veel acties en activiteiten wil het team het welbevinden van de kinderen verhogen. Het team volgt de ontwikkeling van de kinderen daarbij degelijk op. Kinderen met problemen krijgen hulp en zo nodig is er ook voor de ouders ondersteuning.

De goede werking en het degelijke onderwijs in deze school zijn mee mogelijk gemaakt door een gedreven aanpak van de schoolleiding. Samen met de leerkrachten werkt de directeur hard om kinderen te geven waar ze recht op hebben. Daarbij zijn er heel wat inspanningen om de kwaliteit te bewaken en te verbeteren. In het lager onderwijs laat men echter nog kansen liggen om vanuit de resultaten op toetsen het onderwijs te evalueren en bij te sturen.

Kortom, deze school spant zich voldoende in om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. De expertise groeit in het kleuteronderwijs om maximaal de ontwikkelingsdoelen na te streven en in te spelen op de noden van de kinderen. Dit kan zeker een hefboom zijn om in het lager onderwijs het onderwijs voor alle domeinen nog meer af te stemmen op de leerplannen. Daarnaast kan het helpen om keuzes te maken voor stimulerend en actief onderwijs dat tegemoetkomt aan de noden van de leerlingen. Het team is hier zeker toe in staat.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek
Welzijn
Gezondheid en hygiëne
Onderwijs
Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijs
Begeleiding
Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling spant zich in om de ontwikkelingsdoelen Nederlands met zoveel mogelijk kleuters na te streven. Op een doelgerichte manier voorziet het team voor alle domeinen een evenwichtig en volledig onderwijsaanbod dat sterk focust op taalactivering. De evaluatie gebeurt voor alle domeinen op een evenwichtige en representatieve manier. Door goede structuren en passende interventies voorziet het team in adequate begeleiding van de kinderen die zorg nodig hebben.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling spant zich in om de ontwikkelingsdoelen wereldoriëntatie met zoveel mogelijk kleuters na te streven. Het onderwijsaanbod is voor alle domeinen evenwichtig en volledig. Opvallend zijn de doelgerichte initiatieven voor techniek. De evaluatie gebeurt evenwichtig en is representatief. Opmerkelijk is de begeleiding met aandacht voor beeldvorming.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leerkrachten gebruiken het leerplan als referentiekader om hun aanbod te plannen en voor te bereiden. Ze gebruiken nog andere bronnen als inspiratie.

De leerkrachten plannen op een degelijke wijze hun onderwijsaanbod. In de verschillende planningsdocumenten zijn er verwijzingen naar de leerplandoelen.

Het team bewaakt adequaat of de leerplandoelen voldoende zijn aangeboden. In de thema's komen doelen uit de verschillende domeinen van Nederlands en wereldoriëntatie frequent aan bod. Het aanbod is evenwichtig en volledig.
In het kader van de SES-werking (socio-economische status) is er speciale aandacht voor taalactivering waarbij extra leermiddelen zijn aangemaakt. De initiatieven voor voorbereidend lezen en voor spreken dragen hier eveneens toe bij.
Voor het domein techniek voorziet het team zowel in activiteiten als in leermiddelen in een rijk aanbod.

Horizontale samenhang tussen de domeinen en de leergebieden gebeurt door de thematische aanpak. Afspraken over aspecten van de jaarkring en vaste thema's over de leefwereld van de kinderen vermijden overlap en zorgen voor continuïteit.
Bewaking door doelen- en observatielijsten en pedagogisch-didactische afspraken zorgen voor gradatie over de leergroepen heen. Binnen elke combinatiegroep is er voor sommige activiteiten een gedifferentieerd aanbod voor de verschillende leeftijdsgroepen.

De kleuters krijgen een brede en harmonische vorming door een rijk activiteiten- en leermiddelenaanbod.

Educatieve uitstappen en activiteiten bieden hen heel wat kansen op exploratie van de leefwereld.

Het team zorgt voor een evenwicht tussen ervaringsgericht en leerkrachtgestuurd onderwijs. Kleuters krijgen heel wat kansen om te experimenteren en te beleven. Klasoverschrijdende activiteiten verrijken die mogelijkheden.
Hoekenverrijking is gericht op een actief proces van taalverwerving en wereldoriënterend onderwijs. Door actieve participatie stimuleert de leerkracht tijdens het spel de actieve taalontwikkeling en de betrokkenheid van de kleuters.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Door een degelijke planning en voorbereiding van de activiteiten zorgt het team voor optimaal gebruik van de onderwijstijd.

De gelijkgerichte aanpak in de combinatiegroepen en de flexibele organisatie van klasoverschrijdende activiteiten zijn een meerwaarde om de leerplandoelen na te streven.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Het team zorgt voor een ontwikkelingsrijk materialenaanbod dat de spontane taalontwikkeling en de exploratie van de leef- en belevingswereld stimuleert. Taalemmers, een actueel boekenaanbod, kijkdozen, techniekaanbod en de verrijking van de hoeken zijn hierbij opmerkelijk.
De tijd- en ordeningsstructuren zijn op niveau.

Materieel beheer
Infrastructuur

Door optimaal gebruik van de gangen en aanpalende ruimtes benut het team heel wat kansen om het activiteiten- en leermiddelenaanbod te verrijken.
Het goede gebruik en de inrichting van de klassen is bevorderend voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Voor beide leergebieden is de evaluatie evenwichtig en representatief. Gerichte observaties rond geselecteerde leerplandoelen Nederlands en wereldoriëntatie zorgen voor de nodige houvast. Genormeerde schoolrijpheidstoetsen zijn een waardevolle aanvulling.

In het kindvolgsysteem volgen de teamleden het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties op basis van gerichte observaties adequaat op.

Na evaluatie zijn er bijsturingen van het aanbod terug te vinden in planningsdocumenten.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

De rapportering gebeurt op oudergesprekken. Uit documenten is af te leiden dat de leerkrachten inspanningen leveren om een evenwichtig en vrij volledig beeld van de kleuters te geven.

Zorgleerkrachten worden ingeschakeld voor gesprekken en hulpvragen van ouders van kinderen met problemen.
Intern is er een goede informatiedoorstroming door gebruik van het kindvolgsysteem.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Door de vele observaties, de genormeerde toetsen, het volgsysteem en het multidisciplinair overleg heeft het team een betrouwbaar en breed beeld over de ontwikkeling van de kleuters. Dit vult men aan met informatie uit de oudergesprekken.

Voor kleuters met problemen is er een degelijke beeldvorming. Dit gebeurt onder andere aan de hand van de leerplandoelen die als zorgdoelen in het doelenboek zijn aangestipt.

De klasinterne leerbegeleiding is sterk uitgewerkt. Dit gebeurt zowel door de klasleerkracht als met ondersteuning van de zorgleerkrachten. Hiervoor werkt men zo nodig individueel of in zorggroepen.
Omwille van de specifieke noden van de leerlingeninstroom krijgen kinderen binnen taalgroepen frequente ondersteuning. Hiervoor zijn heel wat taalstimulerende leermiddelen en een extra klasruimte voorzien.
Ook voor wereldoriëntatie zijn er voor bepaalde aspecten zorginterventies gepland met opvolging.
Voor kinderen met ontwikkelingsvertraging of voor sterke kleuters is er een extra aanbod voorzien.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

Door een uitgekiend professionaliseringstraject krijgen de leerkrachten heel wat ondersteuning om de werking van hun combinatiegroep degelijk uit te bouwen.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De school bereikt de eindtermen voldoende met de leerlingen. Door consequent gebruik van de onderwijsleermethode garandeert de school een volledig en evenwichtig aanbod voor de domeinen lezen, schrijven en taalbeschouwing. De evaluatie is voor deze domeinen voldoende uitgewerkt. De begeleiding van de taalzwakke en anderstalige leerlingen is degelijk.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Actief leren

Het onderwijsleerpakket is sturend voor het aanbod. Door consequente toepassing van deze methode wil de school het leerplan realiseren.

In de meeste klassen volgen de leerkrachten het onderwijsleerpakket vrij nauwgezet. Hiermee voorzien ze een evenwichtig en volledig aanbod.
Voor luisteren en spreken volgt men in meerdere klassen het onderwijsleerpakket gedeeltelijk of soms niet. Het vervangend aanbod is echter niet volledig op het leerplan gericht. In andere klassen zijn er rijke spreekkansen, met aandacht voor gesprekconventies. Rekening houdend met de leerlingeninstroom is er een extra aanbod kringgesprekken in samenhang met de prioriteiten van SES en met wereldoriëntatie.
Voor lezen vullen sommige leerkrachten het onderwijsleerpakket aan met eigen teksten. In bepaalde klassen is er een goed boekenaanbod. Lezen is een prioriteit van de school waarvoor gerichte acties worden opgezet. Technisch lezen krijgt behoorlijke aandacht door extra inoefenkansen en in sommige groepen stimulerende didactische werkvormen.
In bepaalde klassen ligt er een sterke klemtoon op technisch schrijven door combinatie van verschillende methodes en/of eigen leermiddelen. Het is niet in elke klas duidelijk of dit tegemoetkomt aan reële noden van de leerlingen. Voor creatief schrijven vullen leerkrachten soms aan met zinvolle taaltaken.
De onderwijsleermethode is in alle klassen sturend voor taalbeschouwing.

De meeste teamleden zorgen voor verticale samenhang door consequent gebruik van de onderwijsleermethode.
Horizontale samenhang met andere leergebieden is ingeburgerd. Opmerkelijk is de integratie van heel wat leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale

vaardigheden, ICT en leren leren.

Het beeld voor actief leren is heel wisselend. In bepaalde klassen overheerst een leerkrachtgestuurde aanpak. In andere daarentegen zorgen zinvolle taaltaken voor behoorlijk leerlingeninitiatief.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De school voorziet voldoende onderwijstijd rekening houdend met de specifieke noden van de leerlingeninstroom.
De leerkrachten maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd en zorgen voor goed georganiseerde activiteiten. Hoeken- en contractwerk verlengen de oefen- en instructietijd.

De groepering van leerlingen in leergroepen gebeurt in bepaalde gevallen adequaat in functie van de noden van de leerlingen. In andere gevallen zijn de motieven weinig gericht op optimale leer- en onderwijskansen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Het leermiddelenaanbod is goed. In meerdere klassen is er extra aandacht voor een degelijk boekenaanbod.
Het team zorgt voor een ICT-ondersteunde leeromgeving. Het gebruik van digitale borden is ingeburgerd.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem

De evaluatie gebeurt evenwichtig en is representatief. Doorgaans gebruiken de leerkrachten de toetsen en de evaluatiemiddelen van de onderwijsleermethode. Voor de domeinen spreken, luisteren en lezen wijken bepaalde leerkrachten hiervan af en gebeurt de evaluatie voor sommige aspecten weinig doelgericht. Genormeerde toetsen zorgen voor aanvullende informatie in het kader van de leerbegeleiding.
Deelname aan externe toetsen geeft een aanvullend beeld van de leerlingprestaties. Bij sommige toetsen volgt bijsturing van het aanbod, maar in het kader van een outputbeleid gebruikt het team nog niet alle gegevens op een adequate manier.

Het leerlingvolgsysteem bevat resultaten uit de eigen, de genormeerde en de externe toetsen. Er is bijkomende informatie over de vorderingen opgenomen. Bepaalde leerkrachten vullen aan met observaties.
De evolutie van de anderstalige nieuwkomers wordt adequaat bijgehouden in een werkplan.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

De domeinen komen volledig en evenwichtig in de rapporten voor. De puntenverdeling staat in verhouding tot de tijdsinvestering op weekbasis.
Het doelenrapport in het eerste leerjaar is uitgewerkt in niveaus en geeft een goed beeld van de vorderingen van de kinderen.

Het leerlingvolgsysteem is een instrument in de interne communicatie over de evolutie van de leerlingen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De beeldvorming gebeurt op basis van resultaten op de methodetoetsen en op de genormeerde toetsen. Bepaalde leerkrachten vullen die aan met gerichte observaties. Een degelijke observatielijst waarin lees-, spelling- en andere taalproblemen aan de orde zijn, blijkt in enkele klassen in gebruik.

Preventief krijgen de leerlingen vooral tempodifferentiatie. Niveaudifferentiatie komt in enkele groepen voor. De leestraining is intensief en gebeurt in

verschillende differentiatievormen.
Het multidisciplinair overleg en het zorgoverleg met leden van het zorgteam sturen de verdere leerbegeleiding.
De neerslag van de planning gebeurt bij verhoogde zorg in een dynamisch zorgplan. Dit is gekoppeld aan de leerplandoelen.
Voor spelling zijn er zorggroepen gekoppeld aan leerplandoelen.
Een schooleigen vorm van handelingsplan geeft de neerslag van het multidisciplinair overleg en het hulpverleningstraject voor leerlingen die gespecialiseerde hulp nodig hebben.
Voor de anderstalige nieuwkomers is er een individueel zorgplan.
Taalactiverende opdrachten voor anderstaligen zijn degelijk uitgewerkt en ondersteund door een rijk leermiddelenaanbod.
De aanpak van hoogbegaafde kinderen is niet steeds afgestemd op de noden van het betrokken kind.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

Er is een degelijk nascholingstraject en professionaliseringsbeleid rond talenbeleid, taalactivering van de taalzwakke kinderen en aanpak van anderstalige nieuwkomers. Dit laatste gebeurde de laatste tijd vooral op schoolniveau en had minder oog voor de noden van de leerkracht anderstalige nieuwkomers.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De school bereikt de eindtermen voldoende met de leerlingen. Het onderwijsaanbod en de evaluatie zijn hiervoor toereikend. Het gebruik van een onderwijsleerpakket als referentiekader en de recente invoering van een bewakingssysteem dragen hiertoe bij. De evaluatie is voldoende evenwichtig en representatief.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leerkrachten gebruiken het basispakket van een onderwijsleerpakket als referentiekader. Bij invoering van het leerpakket heeft men vooraf echter niet nagedacht over de totale realisatie van het leerplan en zijn hierover weinig afspraken gemaakt.

Vanaf dit schooljaar duiden de leerkrachten aan welke leerplandoelen aan bod zijn gekomen. Meerdere teamleden hebben op dit ogenblik echter geen zicht of zij de leerplandoelen in de loop van het schooljaar voldoende zullen kunnen aanbieden. Andere teamleden kunnen aanduiden op welke manier ze met aanvullende pakketten, activiteiten en projecten een volledig dekkend onderwijsaanbod willen realiseren.
De verschillende domeinen komen evenwichtig aan bod. Er is sterke aandacht voor de domeinen techniek, mens en maatschappij. Dit is mogelijk door de sterke werking rond sociale en emotionele begeleiding en door extra projecten.

Afstemming en gradatie gebeuren vooral door de onderwijsleermethode consequent te volgen.
Bij bepaalde leerkrachten is er goede horizontale samenhang binnen het leergebied, maar ook met andere leergebieden. Anderen leveren hiervoor weinig inspanningen. Multiperspectiviteit is niet in elke klas even goed uitgewerkt. Opmerkelijk is de integratie van meerdere leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden, ICT en leren leren. De koppeling met de prioriteiten van SES draagt hiertoe bij.

Brede harmonische vorming is in bepaalde klassen behoorlijk voorzien door initiatieven voor verschillende educaties en de actualiteit. Hier speelt de

leerkracht in op de schoolomgeving en de leef- en belevingswereld van de kinderen.
Algemeen krijgen de leerlingen kansen tot leeruitstappen en tot deelname aan activiteiten buiten de school.

In sommige klassen is er weinig aandacht voor zelfontdekkend en explorerend leren. Vaak gebeurt het aanbod er vrij eenzijdig leerkrachtgestuurd. Werkvormen zijn soms weinig gevarieerd en niet gericht op actief leren. In andere klassen daarentegen is er heel wat ruimte voor leerlinggestuurd leren met groepswerk en kansen tot exploreren en experimenteren.
De klasoverschrijdende projecten zijn een meerwaarde voor actief leren.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De school voorziet voldoende onderwijstijd in de lessenroosters. In de praktijk blijken bepaalde activiteiten uit andere leergebieden soms als wereldoriëntatie ingeroosterd.

De groepering van de leerlingen in leergroepen gebeurt voor wereldoriëntatie vaak meer vanuit organisatorisch oogpunt of vanuit persoonlijke keuzes van leerkrachten, dan vanuit een doelgerichte aanpak.
Doorgaans is er in de klassen een veilig en positief klimaat. Soms is alles heel sterk gestructureerd waardoor kansen tot initiatief bij kinderen erg beperkt zijn.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De teamleden beschikken over voldoende leermiddelen, voornamelijk gekoppeld aan de onderwijsleermethode.
De e-books worden voornamelijk als aanschouwelijk materiaal gebruikt.
Het dynamisch gebruik en de kwaliteit van de tijd- en ruimtekaders variëren per klas.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief

Door het consequente gebruik van de toetsen uit de onderwijsleermethode is de evaluatie evenwichtig en representatief. Aanvulling gebeurt met externe toetsen maar die geven nog weinig aanleiding tot reflectie en bijsturing van het onderwijs.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Om tot een evenwichtige beeldvorming te komen, gebruiken enkele leerkrachten een analyseblad bij problemen rond aspecten van wereldoriëntatie.

De zorg van de school is vooral gericht op sociale en emotionele aspecten, een goed klasklimaat en het welbevinden van de leerlingen.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja

Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Curriculum

4.2.1 Onderwijsorganisatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

Voor het kleuteronderwijs verantwoordt de school haar visie op de organisatie van de leergroepen vanuit het optimaal nastreven van de ontwikkelingsdoelen. Daarbij wil ze rekening houden met de noden van de specifieke leerlingeninstroom. Hiervoor is een draagvlak bij de leerkrachten. In het lager onderwijs is de doelgerichtheid minder scherp. Hier primeert de realisatie van de eindtermen minder, maar wel het tijdelijk verkleinen van grote klasgroepen en de draagkracht van de klasleerkracht.

De groepering in combinatieklassen in het kleuteronderwijs ondersteunt de schoolspecifieke visie. Daarnaast is er een flexibiliteit in groeperingsvormen om optimaal de visie te realiseren. Elke kleutergroep krijgt tevens behoorlijke ondersteuning van het zorgteam.
In het lager onderwijs is de opsplitsing van de leergroepen en van de lesopdracht van de leerkrachten over de verschillende leergroepen soms te verantwoorden vanuit optimale onderwijskansen. Het is echter voor bepaalde leergroepen niet duidelijk of de persoonlijke keuzes en interesses van de klasleerkracht, dan wel de noden en behoeftes van de leerlingen voorop staan. Deze aanpak bemoeilijkt voor sommige leergebieden of domeinen het onderwijsaanbod en heeft repercussies op de pedagogisch-didactische aanpak.
De SES-lestijden en de uren zorgcoördinatie worden optimaal en geïntegreerd ingezet om de schoolvisie te realiseren en de leerkrachten hierbij te ondersteunen.
De ICT-leerkracht ondersteunt voor enkele lestijden de pedagogisch-didactische aanpak van de leergroepen.

Er zijn op dit moment nog geen acties ondernomen om na te gaan of de nieuwe maatregelen doeltreffend zijn. In de kleuterafdeling reflecteert men informeel over de nieuwe organisatievorm.

De school heeft oog voor de ontwikkeling van de onderwijsorganisatie. Ze zorgt voor interne professionalisering en nascholing van het kleuterteam. In het lager onderwijs zijn minder doelgerichte acties merkbaar.

4.3 Begeleiding

4.3.1 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school geeft doelgericht vorm aan een beleid voor de sociale en emotionele begeleiding. Deze visie wil leerlingen kansen geven om zich emotioneel te ontwikkelen en sociaal te integreren in de groep. Dit verantwoordt de school vanuit de problematiek van de significante kansarme instroom. Het beleid zit tevens ingebed als prioriteit van de SES-werking.

Het team ondersteunt de leerlingen op preventief vlak door in te zetten op een goed en veilig klasklimaat. Er zijn heel wat initiatieven en werkvormen om kinderen weerbaar te maken en zich goed te laten voelen. Dit gebeurt zowel tijdens het onderwijsleerproces, als tijdens de pauzes en buitenschoolse acties en activiteiten. Hierover zijn er duidelijke afspraken met het team. Voor deze werking krijgt het team ondersteuning van zorgleerkrachten. Het team heeft daarbij eveneens oog voor preventieve ondersteuning van de ouders.
De leerkrachten volgen de sociale en emotionele ontwikkeling van de kinderen door gerichte observaties en bevragingen op binnen het leerlingvolgsysteem. De leerlingenraad is hier tevens een instrument voor. Er zijn duidelijke procedures en afspraken om leerlingen met sociale en emotionele problemen te begeleiden. Het zorgteam neemt hiervoor de coördinatie en begeleiding op zich. Het schoolsecretariaat speelt hierin eveneens een ondersteunende rol. De ondersteuning is planmatig en doordacht. Opnieuw is er sterke aandacht voor het thuismilieu door het inschakelen van een brugfiguur uit het zorgteam.

De school houdt door voortdurende bevraging van de teamleden de doeltreffendheid van haar beleid nauwgezet in de gaten. Op leerlingenbesprekingen en personeelsvergaderingen is dit een belangrijk aandachtspunt.

Het team krijgt heel wat kansen om zich te professionaliseren om zo het beleid verder te ontwikkelen. Door opname als prioriteit in het SES-plan heeft de school een ontwikkelingstraject opgezet.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De directeur geeft sterk richting aan het werk. Ze heeft veel aandacht voor de pedagogisch-didactische aanpak. Hiervoor maakt ze een jaarplanning op om de eigen taak invulling te geven. De schoolleider focust in haar beleid op professionalisering.

Het beleid is sterk planmatig uitgebouwd. Voorstellen worden duidelijk gecommuniceerd. Daarbij hebben de leerkrachten inspraak en komen de beslissingen op een participatieve manier tot stand. Teamleden signaleren dat zij het gevoel hebben een daadwerkelijke inbreng te hebben.
In het kleuteronderwijs is er een sterke gezamenlijke doelgerichtheid en gelijkgerichtheid. Die beantwoordt aan de visie van zowel het interne beleid als de verwachtingen van de overheid. In het lager onderwijs is dit minder duidelijk.

Het overleg krijgt heel wat kansen.

De school hanteert de principes van de kwaliteitscirkel. Vanuit evaluatie komt de school tot prioriteiten. Hieraan koppelt het team meerjarige beleids- en begeleidingsplannen. Daarvoor laat de school zich ondersteunen door de pedagogische begeleiding.
De school verzamelt veel outputgegevens over haar leerlingen. Ze heeft een uitgebreid dossier met cijfergegevens. Hieraan koppelt het team acties en actiepunten. Sommige externe toetsen geven voor het lager onderwijs uiteenlopende resultaten. Uit gesprekken blijkt dat niet elk teamlid hiervan voldoende op de hoogte is en de draagwijdte ervan inschat. Hierdoor laat het team nog kansen liggen om over deze resultaten te reflecteren en eventuele bijsturingen te doen.
Geregeld zijn er bevragingen van het team en van leerlingen. Hiermee houdt het beleid rekening om nieuwe doelen voorop te stellen. Het heeft aandacht voor borging en bijsturing.

Het talenbeleid is zowel op structureel als uitvoerend niveau goed uitgebouwd. De school vertrekt van een visie die aansluit bij de noden van de leerlingeninstroom. Daarbij zet ze de principes van taalactivering voorop. Hiervoor plant zij concrete acties die het onderwijsleerproces optimaliseren. De werking van de anderstalige nieuwkomers sluit hier naadloos bij aan. Het krijgt een vervolg in de aanpak van de anderstaligen. Het zorgteam staat hierbij in voor ondersteuning van de leerkrachten. Geregeld evalueert het team de werking en stuurt die waar nodig bij. De interne professionalisering is hierbij goed uitgewerkt.

De school wendt haar SES-lestijden efficiënt en effectief aan. Het team heeft een vrij betrouwbaar beeld van de noden en behoeften van de leerlingeninstroom. De gekozen doelstellingen en acties sluiten aan bij de resultaten van het context- en inputonderzoek. Hierover zijn duidelijke afspraken gemaakt. Het zorgteam ondersteunt de leerkrachten om deze afspraken uit te voeren zowel op het preventieve als het curatieve vlak. Het team houdt nauwlettend de effecten van het beleid in de gaten en creëert hiervoor voldoende ruimte op diverse overlegmomenten. Door een goed nascholings- en professionaliseringsbeleid heeft de school oog voor de verdere ontwikkeling.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De grote inspanningen voor taalactivering van anderstaligen en taalzwakke kinderen in beide niveaus.
- Het degelijke onderwijsaanbod voor Nederlands en wereldoriëntatie in de kleuterafdeling.
- De maximale inspanningen van het kleuterteam om de kleuters actief te laten leren.
- De sterk ontwikkelde evaluatiepraktijk in het kleuteronderwijs.
- De doelgerichte zorg op schoolniveau en specifiek in het kleuteronderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De onderwijsorganisatie in het kleuteronderwijs, gebaseerd op een schoolvisie, die inspeelt op de noden en behoeftes van de kinderen.
- De adequate ondersteuning en de ontwikkeling van de combinatiegroepen in het kleuteronderwijs.
- De preventieve en curatieve aanpak van de sociale en emotionele begeleiding in beide niveaus.

Wat betreft het algemeen beleid

- De gedrevenheid van de directie om op pedagogisch-didactisch vlak de school te sturen.
- Het participatieve leiderschap.
- Het streven naar een beleid van kwaliteitszorg.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De werk- en groeperingsvormen om actief leren in functie van de behoeftes van de leerlingen en van het bereiken van de eindtermen te bevorderen in het lager onderwijs.
- De afstemming en verrijking van de tijd- en ruimtekaders in het lager onderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De onderwijsorganisatie in het lager onderwijs uitbouwen in functie van de optimale onderwijskansen voor de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De gezamenlijke reflectie over de outputresultaten en de eigen werking in de lagere afdeling.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	**Voor kennisname**
Lieven Deprettere de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	